

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Raport zespołu audytorskiego
z audytu przeprowadzonego w szkole:
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
im. Marii Grzegorzewskiej w Kobylance
(Kobylanka 162, 38-303 Kobylanka)

Szkoła specjalna

Organ prowadzący: Starostwo Powiatowe w Gorlicach
(ul. Biecka 3, 38-300 Gorlice)

Skład zespołu audytorskiego:

Dominik Andrzejczak

Marcin Piotrowski

Radosław Zywert

Spis treści

Podstawowe informacje o placówce	5
Wprowadzenie.....	7
Obszar architektoniczny	7
Standard dostępności dojścia do obiektów oświatowych	7
Standard dostępności wejść do budynku	8
Standard dostępności szatni.....	9
Standard dostępności komunikacji poziomej	9
Standard dostępności komunikacji pionowej.....	10
Standard dostępności sal lekcyjnych	11
Standard dostępności sal sportowych	11
Standard dostępności sal rewalidacyjnych	11
Standard dostępności stołówki szkolnej.....	12
Standard dostępności świetlicy szkolnej	12
Standard dostępności biblioteki szkolnej	12
Standard dostępności pomieszczeń sanitarnych	13
Obszar techniczny	14
Standard dostępności wyposażenia sal lekcyjnych	14
Standard dostępności ciągów komunikacyjnych.....	15
Standard dostępności pomieszczeń świetlicowych.....	15
Standard dostępności stołówki szkolnej.....	16
Standard dostępności biblioteki szkolnej	16
Standard dostępności gabinetu profilaktyki zdrowotnej.....	16
Standard dostępności gabinetów specjalistycznych	17
Standard dostępności przestrzeni wyciszenia	18
Standard bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ewakuacji	18
Obszar edukacyjno-społeczny	19
Wsparcie i realizacja Indywidualnych potrzeb edukacyjnych	19
Standard rozpoznawania indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów	19
Standard w zakresie przygotowania i ewaluacji wsparcia dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	19
Standard rozpoznawania indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, prowadzenia oceny funkcjonalnej i konsultacji szkolnych.....	20
Standard realizacji ukierunkowanego wsparcia	20
Standard prowadzenia zajęć edukacyjnych.....	21
Standard indywidualizacji procesu kształcenia	21

Standard w zakresie wsparcia dodatkowej osoby dorosłej: nauczyciela współorganizującego proces kształcenia uczniów, specjalisty, pomocy nauczyciela.....	22
Standard prowadzenia rewalidacji oraz zajęć socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych	22
Standard udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom	22
Standard udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców	22
Standard organizacji zajęć realizowanych indywidualnie/w małej grupie uczniów i zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	23
Standard w zakresie stosowania alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego.....	23
Opieka i wychowanie.....	25
Standard organizacji działań wychowawczo-profilaktycznych	25
Standard budowania relacji rówieśniczych	25
Standard organizacji zajęć opiekuńczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych	26
Standard zajęć świetlicowych	26
Standard opieki w trakcie przerw	26
Standard organizacji zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania	27
Standard pracy stołówki szkolnej, z uwzględnieniem diet specjalistycznych	27
Standard organizacji działań z zakresu profilaktyki zdrowia oraz organizacji gabinetu profilaktyki zdrowotnej	27
Standard organizacji wycieczek i wyjść szkolnych	28
Obszar organizacyjny	29
Organizacja i procedury	29
Standard działalności lidera dostępności.....	29
Standard opracowania i wdrożenia indywidualnego planu poprawy dostępności szkoły	30
Standard współpracy z organem prowadzącym	30
Standard tworzenia/modyfikacji wewnętrznych dokumentów szkolnych (procedur) na potrzeby poprawy dostępności.....	31
Standard zapewniania dostępności w miejscu niedostępnym.	31
Działania pracowników szkoły w zakresie realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów	32
Standard działania wszystkich nauczycieli.....	32
Standard zatrudniania specjalistów	32
Standard działania pomocy nauczyciela	32
Standard zatrudniania personelu medycznego w szkole	32
Standard przydzielania wsparcia wynikającego z indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego	33
Standard współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi	33
Kwalifikacje i kompetencje.....	34

Standard podnoszenia świadomości kadry w zakresie dostępności i edukacji dla wszystkich .	34
Standard identyfikacji i analizy potrzeb szkoleniowych w obszarze związanym ze zwiększaniem dostępności	34
Standard podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry	34
Dostępność cyfrowa i informacyjna	35
Standard dostępności cyfrowej i informacyjnej	35
Dowóz dzieci do szkół	37
Standard monitorowania potrzeb i informowania o dowozach	37
Standard organizacji dowozu	37
Standard w zakresie środków technicznych i wyposażenia pojazdów	37
Standard opieki w trakcie dowozów	37

Podstawowe informacje o placówce

Podstawowe informacje dotyczące uczniów

1. Liczba oddziałów ogółem 5

(w klasach 0-3: 11 w klasach 4-8: 15) w tym:

a) oddziałów ogólnodostępnych XXX (w klasach 1-3: XXX w klasach 4-8: XXX) NIE DOTYCZY

b) oddziałów integracyjnych XXX (w klasach 1-3: XXX w klasach 4-8: XXX) NIE DOTYCZY

c) oddziałów specjalnych 5 (w klasach 0-3: 11 w klasach 4-8: 15) NIE DOTYCZY

d) oddziałów, w których uczą się dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego 5 (w klasach 0-3: 11 w klasach 4-8: 15) NIE DOTYCZY

2. Liczba uczniów uczęszczających do szkoły:

Liczba uczniów w klasach 0-3: 11

Liczba uczniów w klasach 4-8: 15

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 27

a) Z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazja: 4

b) Z autyzmem, w tym zespół Aspergera: 7

c) Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim: 0

d) Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym: 27

e) Niedosłyszające: 0

f) Niestyszające: 0

g) Niedowidzące: 1

h) Niewidome: 0

i) Z niepełnosprawnością sprzężoną: 10

j) Zagrożone niedostosowaniem społecznym: 0

k) Niedostosowane społecznie: 0

Liczba uczniów posiadających opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej: XXX

Podstawowe informacje dotyczące zatrudnienia

Liczba osób zatrudnionych w szkole ogółem: 41

Liczba etatów pedagogicznych: 21

Liczba etatów niepedagogicznych: 14

1. Wymiar etatu psychologa: 1 -22g

2. Wymiar etatu logopedy: 1-22

3. Wymiar etatu oligofrenopedagoga 21 -18/24g

4. Wymiar etatu surdopedagoga lub surdologopedy: 0

5. Wymiar etatu tyflopedagoga: 0

6. Wymiar etatu nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne: 0

7. Wymiar etatu nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne: 0

8. Wymiar etatu zatrudnienia nauczyciela posiadającego kwalifikacje z zakresu terapii integracji sensorycznej:

9. Wymiar etatu zatrudnienia nauczyciela posiadającego kwalifikacje z zakresu fizjoterapii:

10. Wymiar etatu zatrudnionej pomoc nauczyciela: 1,5

Podstawowe informacje dotyczące infrastruktury

1. Liczba budynków: 2 (budynek szkoły – 862 m²+budynek gospodarczy – 60m²)
2. Liczba wejść do szkoły: 2+1
Liczba pięter: piwnica, parter, piętro
Liczba sal lekcyjnych: 5
Liczba „gabinetów” (pomieszczeń w których pracuje logopeda, psycholog, integracja, itd.) : 3
Liczba sal sportowych (pomieszczeń w których odbywają się zajęcia wychowania fizycznego): 0
Aule inne pomieszczenia: jadalnia
3. Opis krótki dotyczący własności terenu, budynku oraz czy, czy budynek podlega pod konserwatora zabytków
Budynek szkoły jest własnością Powiatu Gorlickiego od 2001r. – wpis do Ksiąg Wieczystych, wcześniej była to własność prywatnych właścicieli i Skarbu Państwa.
4. Rok rozpoczęcia i zakończenia budowy obiektu szkoły, w układzie (rok-miesiąc)
Budynek został wybudowany przed I wojną światową, potem był odbudowany, po II wojnie mieściła się w nim trzyklasowa szkoła podstawowa. W roku 1965 decyzją Kuratora Oświaty w Rzeszowie otworzono w nim Państwowy Zakład Wychowawczy.
5. Zakres i czas rozbudowy szkoły (np. budowa nowej sali gimnastycznej, rozbudowa skrzydła dydaktycznego itp.)
Kapitałny remont budynku przeprowadzono w latach 1969-1975 – dobudowa skrzydła. W 1977 r. PZW stał się Specjalnym Zakładem Wychowawczym, a 1984r. – Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym.

2001 r. – modernizacja kotłowni węglowej na gazową
2005 r. – przebudowa dachu wraz z termomodernizacją budynku i wymiana okien
2008 r. - ogrodzenie od strony rzeki
2009 r. – przyłączenie do sieci wodociągowej
2012 r. – montaż kolektorów słonecznych
2015 r. – częściowa wymiana instalacji elektrycznej
2016 r. – remont drogi dojazdowej i parkingu
2017 r. – wymiana stolarki drzwiowej w internacie i częściowa wymiana instalacji elektrycznej
2018 r. – remont stołówki
2019 r. – wymiana stolarki drzwiowej i wykładziny termozgrzewalnej na dolnym korytarzu
6. Zakres i czas modernizacji wymagającej pozwolenia na budowę (np. budowa dźwigu, modernizacja wejścia itp.)

2016 r. - modernizacja nawierzchni drogi dojazdowej i podjazdu
7. Zakres i czas ostatniego remontu szkoły (np. remont posadzek, remont schodów, wymiana stolarki drzwiowej itp.)
2017 r. – wymiana stolarki drzwiowej w internacie i częściowa wymiana instalacji elektrycznej
2018 r. – remont stołówki
2019 r. – wymiana stolarki drzwiowej i wykładziny termozgrzewalnej na dolnym korytarzu

8. Otoczenie szkoły (plac zabaw, boiska itd...)

Krótki opis infrastruktury znajdującej się na terenie szkoły

Plac zabaw – huśtawka, piaskownica. Staramy się o dofinansowanie na wyposażenie placu zabaw (dotychczasowy drewniany plac zabaw pod wpływem warunków atmosferycznych uległ zniszczeniu)

Liczba boisk : 1 – trawiaste, brak bramek

Inne obiekty na terenie szkoły: brak.

Wprowadzenie

Szczegółowe informacje zweryfikowane na etapie monitoringu zostały opisane w kwestionariuszach audytu dołączonych do raportu.

Działania (inwestycje, remonty, modernizacje, zakupy itd.) planowane w ramach grantu muszą uwzględniać wymagania określone w poszczególnych standardach opisanych w Modelu.

Należy także zapewnić rekomendowane w standardach rozwiązania organizacyjne, które szkoła planuje wdrożyć w ramach realizacji grantu.

Działania planowane w kolejnych latach powinny zapewnić dostępność w sposób określony w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opracowany plan poprawy dostępności, kompetencje i kwalifikacje nabyte w czasie realizacji grantu oraz wprowadzone rozwiązania powinny służyć dalszym działaniom, mającym na celu utrzymanie dobrych praktyk oraz inwestowanie środków w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego, w celu zwiększania dostępności przestrzeni i usług publicznych.

Obszar architektoniczny

Raport w obszarze architektonicznym podzielony jest na poszczególne standardy, wskazane są istniejące rozwiązania, kluczowe bariery wymagające dostosowania oraz zalecenia odwołujące się do wymagań określonych na poziomie podstawowym w Modelu.

Planując poprawę dostępności m.in. komunikacji pionowej, modernizując wejścia do budynku, należy dążyć do rozwiązań zgodnych z projektowaniem uniwersalnym, tym samym zgodnych z wymaganiami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Planując inwestycję zaleca się wykorzystanie wybranych rozwiązań rekomendowanych także na poziomie średnim.

Standard dostępności dojścia do obiektów oświatowych

Ciągi piesze umożliwiają samodzielność poruszania się osobom z ograniczoną mobilnością i percepcją oraz uwzględniają częściowo rozwiązania opisane w Modelu, jako zapewniające bezpieczeństwo poruszania się użytkowników.

Na parkingu szkolnym (przeznaczonym dla pracowników), brakuje wyznaczonego miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych, zlokalizowanego bezpośrednio przy wejściu głównym dostępnym z poziomu terenu.

Zalecenia

Na parkingu szkolnym powinno być wyznaczone miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z wymaganiami wskazanymi w Modelu. Przy szkole znajduje się plac, który mógłby zostać zagospodarowany jako miejsce służące parkowaniu samochodów np. rodziców, którzy przywożą dzieci z niepełnosprawnością do szkoły. W tym celu należy zaplanować położenie kostki brukowej, zabezpieczyć bramę, furtkę oraz chodnik prowadzący do wejścia szkolnego dostępnego dla OzN. Należy pamiętać o oświetleniu oraz organizacji komunikacji kołowej tak, aby zapewnić bezpieczne warunki do poruszania się.

Standard dostępności wejść do budynku

Główne wejście do budynku nie znajduje się na poziomie terenu.

Do wejścia prowadzi pochylnia – nawierzchnia pochylni jest antypoślizgowa, pochylnia jest o długości nie przekraczającej 900 cm. Nachylenie pochylni wynosi więcej niż 6%. Na początku pochylni nie jest zapewniona płaszczyzna pozioma o długości co najmniej 150 cm, a na zakończeniu powierzchnia manewrowa poza polem otwierania skrzydła drzwi wejściowych do budynku. Pochylnia nie ma także na bokach krawężników i obustronnych poręczy mocowanych na wysokości 75 i 90 cm od płaszczyzny ruchu.

Dostęp do budynku zapewniają także schody, które są pełne, wykonane z materiału antypoślizgowego. Stopnie są proste, bez wystających zwisów, nosków i podcięć. Wysokość stopni schodów waha się od 12 do 15 cm, a głębokość jest mniejsza niż 35 cm. Szerokość schodów zewnętrznych wynosi 120 cm, po obu stronach zamontowane brak poręczy. Pierwszy i ostatni stopień biegu schodowego jest zróżnicowany kolorystycznie pasem oznakowania o szerokości widocznym na stopniu (i podstopnicy).

W strefie wejściowej budynku znajduje się przedsionek/wiatrołap, który ma zapewniony dostęp do światła dziennego/sztucznego. Między zewnętrznymi a wewnętrznymi drzwiami nie znajdują się żadne elementy, które mogłyby ograniczać poruszanie się użytkowników (np. progi, wycieraczki, wolnostojące tablice lub inne elementy). W przedsionku nie jest zapewniona przestrzeń manewrowa 150 x 150 cm.

Drzwi wejściowe do budynku są jedno skrzydłowe rozwierane. Przejście przez drzwi jest bezprogowe, a stopery na posadzkach, wycieraczki wystają ponad powierzchnię ruchu na wysokość nie większą niż 2 cm. Jedno skrzydło drzwiowe ma min. 90 cm szerokości. Drzwi lub rama/ościeżnica kontrastują z tłem ściany.

Zalecenia

Przynajmniej jedno z wejść do szkoły (główne wejście do budynku lub inne alternatywne wejście) powinno być dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Planując modernizację w ramach grantu, jeśli nie jest możliwa przebudowa wejścia aby znajdowało się na poziomie terenu, zaleca się aby zastosować alternatywne rozwiązania pozwalające na dostanie do obiektu, np. poprzez zastosowanie pochylni, dźwigu lub platformy pionowej.

Planując wykonanie ze środków grantu pochylni należy zastosować wytyczne określone w standardzie dostępności wejść do budynku, wskazane w Modelu.

W przypadku, gdy nie ma możliwości zastosowania pochylni, zaleca się zastosowanie podnośnika pionowego lub windy.

Na schodach prowadzących do drzwi wejściowych, należy barwnie oznakować pierwszy i ostatni stopień, a w przypadku trzech stopni każdego z nich. Krawędź należy oznaczyć kolorem kontrastowym, pas oznakowania powinien być o szerokości min. 5 cm i powinien być widoczny na stopniu i podstopnicy.

Zaleca się aby w strefie wejściowej budynku (przedsionku/wiatrołapie) nie znajdowały się żadne elementy, które mogłyby ograniczać poruszanie się użytkowników. Należy wyeliminować progi w drzwiach, stopery na posadzkach czy wycieraczki wystające ponad powierzchnię ruchu na wysokość większą niż 2 cm. Nie należy także sytuować wolnostojących tablic, sztalug lub innych elementów, które mogłyby ograniczać poruszanie się użytkowników lub zagrażać ich bezpieczeństwu (chyba że usytuowane są one poza główną przestrzenią komunikacyjną, np. we wnękach).

Planując remonty należy zadbać o zapewnienie zgodnych z Modelem kontrastów między posadzką, a ścianami oraz drzwiami (ościeżnicami).

Należy także w celu zapewnienia trasy wolnej od przeszkód zadbać o odpowiednią lokalizację wyposażenia.

Zaleca się również zapewnienie dostępności wejścia do drugiego budynku, gdzie znajdują się sale lekcyjne przeznaczone do edukacji wczesnoszkolnej – planując wykonanie ze środków grantu przebudowy wejścia, należy zastosować wytyczne określone w standardzie dostępności wejść do budynku, wskazane w Modelu.

Standard dostępności szatni

Szkoła dysponuje zasobami umożliwiającymi zorganizowanie miejsca na pozostawienie odzieży wierzchniej w pobliżu wejścia do budynku, w sytuacji identyfikacji tego typu potrzeb.

Zalecenia

Planując zakup szafek należy zadbać o kontrastowe numery oraz oznaczenie umożliwiające odczytanie osobie niewidomej. Część szafek, zgodnie z wymaganiami Modelu musi znajdować się na wysokości 40-110 cm. Analogicznie wieszaki powinny znajdować się przynajmniej na dwóch wysokościach.

Planując modernizację pomieszczeń szatniowych należy pamiętać o rozwiązaniach umożliwiających samodzielne poruszanie się (szerokość drzwi, przestrzeń manewrowa, wysokość szafek i wieszaków, odpowiedni kontrast między posadzką, ścianami oraz wyposażeniem) zgodnie z Modelem.

Standard dostępności komunikacji poziomej

Budynek składa się z trzech kondygnacji. Stosowane jest w szkole grupowanie sal dla poszczególnych grup wiekowych.

Posadzki są równe. Nie wszystkie ściany i posadzki są ze sobą skonstrastowane poprzez zastosowanie odmiennych kolorów (LRV min. 50%). Na korytarzach zapewnione jest oświetlenie sztuczne oraz naturalne (okna).

Elementy wyposażenia znajdują się poza trasą wolną od przeszkód i są one odpowiednio zabezpieczone i wyróżnione wizualnie (kontrast kolorystyczny).

Część drzwi nie ma wymaganej, minimalnej szerokości w świetle ościeżnicy, która zgodnie z założeniami Modelu wynosi 90 cm.

Zalecenia

Planując modernizację w ramach grantu, na każdej kondygnacji należy zapewnić kontrast między posadzką a ścianą oraz inne rozwiązania zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu na poziomie podstawowym.

Należy zapewnić drzwi o minimalnej szerokości 90 cm w świetle ościeżnicy.

Należy także w celu zapewnienia trasy wolnej od przeszkód zadbać o odpowiednią lokalizację wyposażenia.

Planując modernizację posadzki należy wybrać materiały odporne na uszkodzenia o właściwościach antypoślizgowych.

W przyszłości planując rozbudowę szkoły należy uwzględnić w komunikacji poziomej wnęki i inne przestrzenie poprawiające bezpieczeństwo poruszania się po trasie wolnej od przeszkód oraz zapewniające przestrzeń manewrową.

Standard dostępności komunikacji pionowej

Sposoby poruszania się między kondygnacjami: schody.

Schody są proste, bez zwisów i podcięć, szerokość schodów wynosi minimum 120 cm, nie wszystkie są jednak odpowiednio sfazowane. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu schodowym są oznaczone taśmą o szerokości 5 cm.

Balustrady i poręcze nie spełniają określonych w modelu wymagań.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności komunikacji pionowej, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności zapewnić rozwiązania alternatywne dla schodów, umożliwiające pokonywanie różnic poziomów wysokości – np. poprzez zastosowanie platformy schodowej lub krzesła schodowego.

Modernizując klatki schodowe oraz schody należy zwrócić uwagę na zapewnienie poręczy i balustrad oraz wykończenie i oznakowanie schodów zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu.

W przyszłości należy zaplanować w komunikacji pionowej zapewnienie alternatywy dla schodów w postaci dźwigów osobowych pozwalających przemieszczać się między wszystkimi kondygnacjami (np.

dźwig zewnętrzny). Należy dążyć do stosowania rozwiązań opartych na zasadach projektowania uniwersalnego, umożliwiających m.in. samodzielne z nich korzystanie.

Standard dostępności sal lekcyjnych

Wszystkie drzwi do sal lekcyjnych mają szerokość minimum 90 cm w świetle ościeżnicy, w niektórych salach są progi.

Powierzchnia sal umożliwia zarządzanie przestrzenią w celu zapewnienia przejścia między meblami o szerokości minimum 90 cm. Jest także możliwość zapewnienia przestrzeni manewrowej w obrębie stref kluczowych. Średnia powierzchnia sal przypadająca na ucznia w szkole wynosi 2,58mkw.

W salach jest dostęp do światła naturalnego oraz oświetlenie sztuczne. Nie wszystkie sale wyposażone są w rolety umożliwiające regulację natężenia światła zewnętrznego.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności sal lekcyjnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności zapewnić wejście do wybranych sal (szerokość minimum 90 cm w świetle ościeżnicy) oraz możliwość regulacji natężenia światła zewnętrznego (rolety) – dotyczy to sal lekcyjnych, w których nie jest to zapewnione. W pierwszej kolejności zaleca się wybrać sale zlokalizowane na najbardziej dostępnej kondygnacji, uwzględniając aktualne potrzeby oraz podział sal dla uczniów z poszczególnych grup wiekowych.

Systematycznie zaleca się wprowadzenie dostosowań we wszystkich pomieszczeniach.

Planując modernizację sal lekcyjnych należy zadbać o odpowiedni kontrast między posadzką a ścianami oraz uwzględnić lokalizację włączników oraz gniazdek na rekomendowanych w Modelu wysokościach.

Standard dostępności sal sportowych

Szkoła nie posiada Sali sportowej.

Standard dostępności sal rewalidacyjnych

W szkole znajduje się trzy gabinety: pedagoga, psycholog, logopeda oraz sala rewalidacyjna. Zapewniony jest dostęp światła naturalnego oraz oświetlenie sztuczne.

Wsparcie specjalistów może odbywać się także w innych pomieszczeniach (np. sale lekcyjne) w zależności od bieżących potrzeb i możliwości.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności sal (gabinetów), zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności zapewnić wejście do sal oraz możliwość regulacji natężenia światła zewnętrznego. Należy zadbać o kontrast między płaszczyzną pionową a poziomą (min. 50 LRV).

Planując lokalizację nowych pomieszczeń (modernizację istniejących) w szkole warto zadbać także o ich właściwą powierzchnię, odpowiadającą minimalnej określonej w modelu na poziomie średnim.

Pozwoli to m.in. na zapewnienie przestrzeni manewrowej oraz szerokości nie mniejszej niż 90 cm między meblami.

Standard dostępności stołówki szkolnej

W pomieszczeniu posadzki są równe, bez uszkodzeń. Między płaszczyzną pionową a poziomom zapewniony jest kontrast barwny na poziomie 50% LRV.

Powierzchnia stołówki umożliwia zarządzanie przestrzenią w celu zapewnienia przejścia między meblami o szerokości minimum 90 cm. Jest także możliwość zapewnienia przestrzeni manewrowej w strefie odbioru posiłku.

Lada w miejscu wydawania posiłków jest obniżona do 90 cm, na szerokości nie mniejszej niż 90 cm. W zależności od sytuacji posiłki wydawane są także do stolików.

Zalecenia

Bez uwag.

Standard dostępności świetlicy szkolnej

Szkoła posiada świetlicę, w pomieszczeniu posadzki są, równe, bez uszkodzeń. Zapewniony jest dostęp światła naturalnego oraz oświetlenie sztuczne. W oknach brak rolet umożliwiających regulację natężenia światła zewnętrznego.

Zajęcia świetlicowe w zależności od potrzeb i możliwości organizowane są także w innych pomieszczeniach (sale lekcyjne).

Pomieszczenie jest wyraźnie oznakowane, szerokość dojścia do pomieszczenia nie jest węższa niż 160 cm, drzwi wejściowe nie mają progów oraz szerokość mniejszą niż 90 cm w świetle ościeżnicy.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności świetlicy szkolnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności zapewnić kontrast barwny między płaszczyzną poziomą a pionową o wartości minimum 50% LRV. Dostosować wejście oraz dojście do pomieszczenia.

Planując modernizację czy rozbudowę budynku należy zadbać o zwiększenie powierzchni przeznaczonej do opieki świetlicowej, umożliwiającej wyznaczenie strefy do nauki i do zabawy oraz strefy wyciszenia.

Standard dostępności biblioteki szkolnej

Szkoła posiada bibliotekę szkolną – jest to bardzo małe pomieszczenie służące przede wszystkim jako księgozbiór. Brakuje wyznaczonych stanowisk pracy dla uczniów. W pomieszczeniu nie ma okien, zapewnione jest oświetlenie sztuczne.

Uczniowie korzystają z książek, które są im dostarczane do innych pomieszczeń szkolnych (np. sal lekcyjnych, świetlicy).

Zalecenia

W celu poprawy dostępności biblioteki, w przyszłości zaleca się wyznaczenie innego pomieszczenia, których modernizacja i wyposażenie pozwoli na zastosowanie rozwiązań określonych w standardzie na poziomie podstawowym.

Do czasu braku rozwiązań zapewniających większe pomieszczenie dla biblioteki, wszystkim użytkownikom rekomenduje się zapewnienie dostępności w sposób organizacyjny (tak jak jest to robione aktualnie).

Standard dostępności pomieszczeń sanitarnych

W szkole nie ma toalet wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

Szkoła dysponuje pomieszczeniami, których modernizacja i wyposażenie pozwoli na zastosowanie rozwiązań określonych w standardzie na poziomie podstawowym.

Zalecenia

Dostosowanie minimum jednego pomieszczenia sanitarnego zgodnie w wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym.

Zaleca się wybrać lokalizację toalety na najbardziej dostępnej kondygnacji, z której korzystają uczniowie (uwzględniając także inwestycje w zakresie komunikacji pionowej).

Planując modernizację toalet należy także pamiętać m.in. o lokalizacji włączników światła na wysokości rekomendowanej w Modelu (80-110 cm nad poziomem posadzki).

W przyszłości zaleca się dostosować minimum jedno pomieszczenie na każdej kondygnacji.

Obszar techniczny

Rozwiązania opisane w obszarze technicznym zaleca się wprowadzać w pierwszej kolejności w pomieszczeniach, które spełniają także wymagania obligatoryjne określone na poziomie podstawowym w obszarze architektonicznym.

Planując zakup mebli, biurek oraz wyposażenia w tym pomocy dydaktycznych, sprzętu należy uwzględnić możliwość użytkowania przez osoby o szczególnych potrzebach.

Plany szkoły w zakresie uzupełnienia wyposażenia powinny także uwzględniać wymagania określone w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Standard dostępności wyposażenia sal lekcyjnych

W salach lekcyjnych miejsca do nauki dostosowane są do warunków antropometrycznych uczniów. Szkoła posiada krzesła i stoły w różnych rozmiarach. W oparciu o prowadzone pomiary oraz obserwacje nauczycieli meble są dostosowywane do wzrostu uczniów. Szafki, półki i inne miejsca przechowywania m.in. pomocy dydaktycznych są także umieszczone na poziomie od 40 do 110 cm nad poziomem posadzki.

W większości sal nie ma wykładzin. Tam, gdzie się znajdują są w sposób trwały przymocowane do podłoża.

W szkole nie ma stanowisk pracy - stołów posiadający możliwość regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w rozmiarze określonym w Modelu.

Zapewniona jest w szkole dostępność wyposażenia i pomocy (w tym środków nietrwałych) częściowo dostosowana do aktualnych potrzeb, służących do realizacji procesu dydaktycznego, zakładającego zastosowanie zróżnicowanych rozwiązań, wspierających specjalne potrzeby edukacyjne uczniów. Posiadane zasoby wymagają uzupełnienia, w szczególności o pomoce usprawniające indywidualizację oraz usprawniające modyfikację. Potrzeba także uzupełniania pomocy specjalistycznych.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności wybranych sal lekcyjnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności doposażyć szkołę w meble (m.in. stoliki z możliwością regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w wymiarach określonych w MDS).

Zaleca się uzupełnienie wyposażenia i dostępnych w szkole pomocy dydaktycznych (w tym środków nietrwałych - zużywalnych) wykorzystywanych w czasie lekcji.

W określaniu specyfikacji planowanych zakupów należy uwzględnić wymagania związane z zapewnieniem dostępności danego urządzenia, sprzętu czy mebli. Należy kierować się zasadami uniwersalnego projektowania. W specyfikacji należy uwzględnić minimum wymagania określone w modelu.

Od pomocy, w tym programów komputerowych należy wymagać by treści dawały możliwość dostosowania do potrzeb w szczególności osób m.in. z wadami słuchu wzorku czy ograniczeniami motorycznymi. Zaleca się inwestować w rozwiązania zapewniające dostosowanie formy i treści przekazywanych w czasie procesu dydaktycznego.

Rekomendujemy także poprawę oświetlenia, które w salach lekcyjnych powinno spełniać minimum określone w modelu na poziomie średnim (oświetlenie LED o określonych parametrach). Zlecając wymianę oświetlenia, rekomenduje się wymagać od wykonawcy przeprowadzenie pomiarów dokumentujących jakość i równomierność oświetlenia na stanowisku pracy oraz przy tablicy.

Zaleca się także inwestycje w rozwiązania poprawiające akustykę. W pierwszej kolejności zaleca się w wybranych salach lekcyjnych zastosowanie nakładek na krzesła w celu obniżenia poziomu hałasu. Rozwiązanie zaleca się zastosować w salach, w których aktualnie uczą się osoby o specjalnych potrzebach. Docelowo zaleca się zaplanowanie rozwiązań służących poprawie akustyki w salach.

Standard dostępności ciągów komunikacyjnych

W szkole pomieszczenia oznaczone są w sposób spójny. Na terenie całego budynku aktualnie są stosowane rozwiązania o charakterze informacyjnym zgodne z wymaganiami określonymi w Modelu. Numeracja i opisy pomieszczeń są czytelne wzrokowo, lecz nie dotykowo (za pomocą druku wypukłego oraz w sposób kontrastowy).

W szkole nie ma aktualnie przyjętego systemem AAC.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy utrzymać oznakowanie pomieszczeń zgodnie z określonymi wymaganiami. Planując remont komunikacji poziomej (wymiana drzwi, malowanie ścian, itd.) należy zaplanować utrzymanie lub wymianę oznakowania zgodnie z zaleceniami określonymi w standardzie.

Planując modernizację komunikacji poziomej zaleca się także poprawę oświetlenia, które na korytarzach powinno spełniać minimum określone w Modelu na poziomie średnim (oświetlenie LED o określonych parametrach). Źródła światła powinny podkreślać kierunek przebiegu korytarza.

Standard dostępności pomieszczeń świetlicowych

W świetlicy stanowiska pracy dostosowane są do warunków antropometrycznych uczniów. Szkoła posiada krzesła i stoły w różnych rozmiarach. Szafki, półki i inne miejsca przechowywania m.in pomocy są także umieszczone na poziomie od 40 do 110 cm nad poziomem posadzki. W świetlicy nie ma stanowisk pracy - stołów posiadający możliwość regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w rozmiarze określonym w Modelu.

Zapewniona jest w szkole dostępność wyposażenia i pomocy częściowo dostosowana do potrzeb. Posiadane zasoby wymagają jednak uzupełnienia, w szczególności o pomoce usprawniające indywidualizację oraz modyfikację, także w czasie przebywania uczniów na świetlicy.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności świetlicy szkolonej, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności doposażyć szkołę w meble (m.in. stoliki z możliwością regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w wymiarach określonych w Modelu).

Zaleca się uzupełnienie wyposażenia i dostępnych w szkole pomocy (w tym środków nietrwałych - zużywalnych) wykorzystywanych w czasie zajęć świetlicowych.

W określaniu specyfikacji planowanych zakupów należy uwzględnić wymagania związane z zapewnieniem dostępności danego urządzenia, sprzętu czy mebli. Należy kierować się zasadami uniwersalnego projektowania. W specyfikacji należy uwzględnić minimum wymagania określone w modelu.

Planując modernizację i wyposażenie, należy dążyć do zapewnienia w świetlicy wyznaczonych stref, w tym przestrzeni zapewniającej ciszę do indywidualnej aktywności uczniów oraz prowadzenia zajęć.

Planując modernizację zaleca się także poprawę oświetlenia, które powinno spełniać minimum określone w Modelu na poziomie średnim (oświetlenie LED o określonych parametrach).

Zaleca się także inwestycje w rozwiązania poprawiające akustykę. W pierwszej kolejności zaleca się zastosowanie nakładek na krzesła w celu obniżenia poziomu hałasu.

Standard dostępności stołówki szkolnej

Na stołówce krzesła i stoliki dostosowane są do warunków antropometrycznych uczniów. Szkoła posiada krzesła i stoły w różnych rozmiarach.

W stołówce nie ma stolika posiadającego możliwość regulacji wysokości blatu, w rozmiarze określonym w Modelu.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności stołówki szkolnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności doposażyć szkołę w meble (m.in. stoliki z możliwością regulacji wysokości blatu, w wymiarach określonych w Modelu).

Standard dostępności biblioteki szkolnej

Szkoła posiada bibliotekę szkolną – jest to bardzo małe pomieszczenie służące przede wszystkim jako księgozbiór. Brakuje wyznaczonych stanowisk pracy dla uczniów. W pomieszczeniu nie ma okien, zapewnione jest oświetlenie sztuczne.

Uczniowie korzystają z książek, które są im dostarczane do innych pomieszczeń szkolnych (np. sal lekcyjnych, świetlicy).

Zalecenia

Zaleca się zapewnić lektury szkolne oraz wybrane książki także w formacie e-booka lub audiobooka.

Standard dostępności gabinetu profilaktyki zdrowotnej

W gabinecie znajduje się kozetka jednak nie posiada możliwości regulowania wysokości.

W gabinecie znajduje się podstawowe wyposażenie w tym: parawan, zamykana szafka.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności gabinetu profilaktyki zdrowotnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności doposażyć szkołę w meble (m.in. kozetkę z regulowaną wysokością, stolik z możliwością regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w wymiarach określonych w MDS).

Planując modernizację szkoły warto zadbać o dostępność gabinetu, w tym zabezpieczenie powierzchni umożliwiającej zapewnienie odpowiednich przestrzeni manewrowych, szerokości między meblami.

Standard dostępności gabinetów specjalistycznych

W pomieszczeniach szafki, półki i inne miejsca przechowywania m.in pomocy, są także umieszczone na poziomie od 40 do 110 cm nad poziomem posadzki. Szkoła posiada krzesła i stoły w różnych rozmiarach. W gabinecie nie ma stanowiska pracy - stolika posiadającego możliwość regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w rozmiarze określonym w Modelu.

W pomieszczeniu (nie dotyczy Sali rewalidacyjnej) nie ma wyznaczonej przestrzeni do pracy z uczniem w pozycji innej niż praca przy biurku, czyli miejsca do pracy na poziomie podłogi.

Kadra ma zapewniony dostęp do wyposażenia pozwalającego prowadzić wsparcie wynikające ze zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych. Zapewniona jest w szkole dostępność wyposażenia i pomocy (w tym środków nietrwałych) częściowo dostosowana do aktualnych potrzeb służących do realizacji wsparcia.

Zalecenia

W celu poprawy dostępności gabinetów specjalistycznych (sale rewalidacyjne), zgodnie z wymaganiami określonymi w standardzie na poziomie podstawowym należy w pierwszej kolejności doposażyć szkołę w meble (m.in. stoliki z możliwością regulacji wysokości blatu oraz kąta jego nachylenia, w wymiarach określonych w Modelu), wyposażyć przestrzeń do pracy poza biurkiem.

Zaleca się uzupełnienie wyposażenia i dostępnych w szkole pomocy dydaktycznych (w tym środków nietrwałych - zużywalnych) wykorzystywanych do wsparcia indywidualnego oraz grupowego.

Niezbędne jest doposażenie zasobów, którymi dysponują specjaliści o pomoce dydaktyczne do diagnozy i prowadzenia zajęć, m.in. logopedycznych, pedagogicznych. Istotnie jest zadbanie o standaryzowane narzędzia diagnostyczne, narzędzia pozwalające przeprowadzić testy przesiewowe, narzędzia i programy do terapii m.in. pedagogicznej, logopedycznej, pozwalające na realizację wsparcia minimum w aspekcie poznawczym, sensoryczno-motorycznym, emocjonalno-społecznym oraz komunikacyjnym. Kluczowe jest zapewnienie środków nietrwałych do bieżącej pracy specjalistów.

W określaniu specyfikacji planowanych zakupów należy uwzględnić wymagania związane z zapewnieniem dostępności danego urządzenia, sprzętu czy mebli. Należy kierować się zasadami uniwersalnego projektowania. W specyfikacji należy uwzględnić minimum wymagania określone w modelu. Od pomocy, w tym programów komputerowych należy wymagać by treści dawały możliwość dostosowania do potrzeb w szczególności osób m.in. z wadami słuchu wzorku czy ograniczeniami

motorycznymi. Zaleca się inwestować w sprzęt i rozwiązania zapewniające dostosowanie formy i treści przekazywanych w czasie wsparcia.

Rekomendujemy także poprawę oświetlenia, które w gabinetach powinno spełniać minimum określone w modelu na poziomie średnim (oświetlenie LED o określonych parametrach).

Standard dostępności przestrzeni wyciszenia

W szkole jest wyznaczone i wyposażone w minimum miejsce wyciszenia oraz kącik wyciszenia w sali lekcyjnej.

Zalecenia

Należy zaplanować i wyposażyć zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu miejsce wyciszenia i minimum jeden kącik wyciszenia w wybranej sali lekcyjnej.

Standard bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ewakuacji

W szkole obowiązuje instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, uwzględniająca także specjalne potrzeby wynikające z niepełnosprawności. W szkole organizuje się cyklicznie próbną ewakuację obiektów. Szkoła posiada oznakowanie dróg i wyjść przeciwpożarowych.

Szkoła posiada system sygnalizacji pożarowej (alarm) wyposażonej w sygnalizację akustyczną oraz świetlną.

Szkoła dysponuje specjalistycznym sprzętem do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.

Zalecenia

Bez uwag.

Obszar edukacyjno-społeczny

Z uwagi na zbliżony zakres tematyczny poszczególne standardy w obszarze edukacyjno-społecznym zostały zestawione i opisane łącznie.

Zalecenia w tym obszarze wiążą się ściśle z wymaganiami określonymi także w obszarze organizacyjnym.

Zwiększanie dostępności w obszarze edukacyjno-społecznym wiąże się z wprowadzeniem rozwiązań opisanych w Modelu w poszczególnych standardach. Działania powinny być także kompleksowe w odniesieniu do planowanych w ramach grantu inwestycji i zakupów.

Niezbędne jest zapewnienie zasobów osobowych (np. zwiększenie zatrudnienia, zmiany organizacyjne), w szczególności zwiększenie zaangażowania specjalistów. Zaleca się zwiększenie zasobów oraz kompetencji nauczycieli w zakresie pracy w zespole klasowym z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.

Wsparcie i realizacja Indywidualnych potrzeb edukacyjnych

Standard rozpoznawania indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów

Standard w zakresie przygotowania i ewaluacji wsparcia dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych dziecka odbywa się we współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami oraz poradnią psychologiczną-pedagogiczną i przybiera ono formę rozmów nauczycieli, pedagoga szkolnego, psychologa z rodzicami, rozmów pedagoga, psychologa z nauczycielami, wychowawcami grup internatowych, specjalistami pracującymi z uczniami, oraz z samym uczniem. Po złożeniu przez rodziców dokumentacji (m.in. orzeczenia, opinii i zaleceń PPP, dokumentacji lekarskiej udostępnionej przez rodzica). Szkoła je analizuje, a następnie prowadzi obserwację ucznia.

Do szkoły uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną (nie ma w niej uczniów wybitnie zdolnych).

Dla uczniów z orzeczeniami opracowuje się: Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia (WOPFU) oraz Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET). Opracowuje je zespół specjalistów pracujących z uczniem.

W szkole prowadzone są konsultacje szkolne i na ich podstawie opracowuje się protokół konsultacji szkolnych. Wychowawcy i specjaliści w ramach zespołów opracowujących IPET-y (podczas WOPFU) analizują pojawiające się trudności ucznia, ustalają ich przyczynę i proponują formy i metody rozwiązania problemu.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby osobowe (zwiększenie zaangażowanie specjalistów: np. logopeda, pedagog szkolny, nauczyciel terapii pedagogicznej) oraz rzeczowe (sprzęt, pomoce, narzędzia

diagnostyczne, środki nietrwałe) pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu.

Zasoby organu prowadzącego i szkoły powinny umożliwić nauczycielom i specjalistom na planowanie, realizowanie i ewaluowanie działań z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów.

Zasoby powinny zwiększać efektywność i skuteczność działań służących identyfikacji potrzeb, m.in. zapewniając narzędzia, pomoce oraz adekwatną do potrzeb liczbę godzin przeznaczoną na diagnozę, obserwację oraz zaplanowanie rozwiązań wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb uczniów.

Standard rozpoznawania indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, prowadzenia oceny funkcjonalnej i konsultacji szkolnych

Szkoła prowadzi rejestr otrzymanych opinii i orzeczeń. Ponadto pedagog szkolny oraz inni specjaliści przeprowadzają diagnozę i obserwację ucznia.

Konsultacje szkolne odbywają się zgodnie z przyjętą w Szkole procedurą i są organizowane w przypadku zaobserwowania u ucznia problemów/trudności w funkcjonowaniu (zwłaszcza edukacyjnym, poznawczym, społecznym, komunikacyjnym, emocjonalnym i fizycznym) których nie udało się przezwyciężyć w trakcie bieżącej pracy na lekcjach.

Procedura konsultacji szkolnych obejmuje też ocenę ucznia objętego wsparciem na podstawie wskazań przez nauczyciela i specjalistów.

W odniesieniu do uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, ocena funkcjonalna prowadzona jest jako wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia (WOPFU).

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe oraz rzeczowe pozwalające wdrożyć działania podnoszące skuteczność rozpoznawania potrzeb edukacyjnych uczniów, także nieposiadających orzeczeń oraz opinii.

Planowanie wprowadzania zmiany w zakresie organizacji rozpoznawania indywidualnych potrzeb powinno uwzględniać wymagania określone w standardzie oraz w załącznikach Modelu.

Standard realizacji ukierunkowanego wsparcia

Nauczyciele w swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej uwzględniają indywidualne tempo rozwoju danego ucznia dostosowując dobór instrumentów wsparcia, wymagania edukacyjne, sprzęt, wyposażenie, metody, formy i treści nauczania, środki dydaktyczne oraz sposób oceniania (w tym promocję ucznia do następnej klasy).

Ukierunkowane wsparcie jest realizowane na podstawie: orzeczenie, opinia psychologiczna, WOPFU, IPET.

Racjonalne dostosowania i modyfikacje przygotowywane są dla konkretnego ucznia (w zależności od sytuacji mogą także służyć innym osobom). Zawierają je wszystkie dokumenty IPET, które są przypisane do konkretnego ucznia i które funkcjonują w szkole.

W pracy dydaktycznej i wychowawczej pracownicy szkoły podejmują działania mające na celu dostosowanie instrumentów wsparcia do indywidualnych potrzeb uczniów. Nauczyciele realizując programy nauczania dążą do stosowania uniwersalnych instrumentów wsparcia.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe (zwiększenie zaangażowanie specjalistów: nauczyciel współorganizujący, psycholog, logopeda, pedagog specjalny) oraz rzeczowe (sprzęt, pomoce dydaktyczne, środki nietrwałe) pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w standardzie.

Zasoby powinny zwiększać efektywność i skuteczność udzielanego wsparcia m.in. pozwalając na organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych i wychowawczych w zespołach klasowych, specjalistyczne zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne, socjoterapeutyczne.

Kadra powinna mieć możliwość podnoszenia kwalifikacji i kompetencji w zakresie stosowania uniwersalnych instrumentów wsparcia oraz racjonalnych dostosowań.

W planach warto też uwzględnić zasoby czasowe niezbędne do przygotowania i wdrażania rozwiązań uwzględniających potrzeby i możliwości konkretnego ucznia.

Standard prowadzenia zajęć edukacyjnych

Standard indywidualizacji procesu kształcenia

Zajęcia w szkole realizowane w ramach podstawy programowej, nauczyciele starają się uwzględniać zasadę indywidualizacji pracy z uczniem.

W trakcie zajęć kadra podejmuje działania mające na celu dostosowania metod i form pracy oraz wymagań edukacyjnych z każdego przedmiotu, w zależności od indywidualnych potrzeb oraz zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej lub lekarza.

W IPET określony jest zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Zajęcia w sytuacji tego wymagającej, realizowane jest również w toku komunikacji zdalnej, z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej wszystkim podmiotom

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe oraz rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w standardach.

Zasoby powinny pozwolić na zwiększenie jakości i skuteczności podejmowanych aktywności służących indywidualizacji procesu kształcenia, m.in. w zakresie stosowania metod pracy wynikających ze specyfiki zespołu klasowego, uczenia samodzielności, planowania i monitorowania osiągnięć edukacyjnych i terapeutycznych.

Planując zasoby należy także uwzględnić wymagania określone m.in. w Standardzie przydzielania wsparcia wynikającego z indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego oraz Standard działania wszystkich nauczycieli (obszar organizacyjny).

Szkoła powinna też opracować sposoby na wykorzystanie zasad uniwersalnego projektowania w edukacji w trakcie zajęć prowadzonych z uczniami.

Standard w zakresie wsparcia dodatkowej osoby dorosłej: nauczyciela współorganizującego proces kształcenia uczniów, specjalisty, pomocy nauczyciela.

W szkole nie funkcjonują klasy ogólnodostępne oraz oddziały integracyjne. Natomiast w klasach specjalnych Szkoła zatrudnia psychologa, oligofrenopedagoga, logopedę oraz pomoc nauczyciela.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie wsparcia osoby dorosłej.

Zasoby powinny pozwolić na zabezpieczenie wsparcia uwzględniającego zarówno potrzeby ucznia jak i zespołu klasowego oraz innych pracowników szkoły.

Standard prowadzenia rewalidacji oraz zajęć socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych
Standard udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom

Forma realizowanych zajęć rewalidacyjnych dostosowana jest do potrzeb i możliwości uczniów.

Zajęcia rewalidacyjne najczęściej są prowadzone w szkole w formie indywidualnej przez specjalistów z różnych dziedzin, posiadających kompetencje niezbędne do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Organ prowadzący zapewnia środki finansowe na organizację zajęć rewalidacyjnych w ramach specjalnej organizacji nauki według zapotrzebowania na ich organizację.

Uczeń, u którego zdiagnozowano potrzebę objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną może skorzystać z niej w szkole bezpłatnie.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe i rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie realizacji zajęć rewalidacyjnych oraz działań realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zasoby powinny pozwolić na zabezpieczenie wsparcia uwzględniającego zarówno potrzeby ucznia jak i zespołu klasowego oraz innych pracowników szkoły.

Zasoby organu prowadzącego oraz szkoły powinny umożliwić realizację zajęć rewalidacyjnych oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej z wykorzystaniem uniwersalnych instrumentów wsparcia, zgodnie z opisanymi w Modelu wymaganiami i rekomendacjami.

Standard udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców

Szkoła na bieżąco rozpoznaje potrzeby i oczekiwania rodziców w zakresie wsparcia poprzez porady, warsztaty, fachową literaturę, itp. Zapisy odnośnie do wsparcia dla rodziców znajdują się w planach

pracy poszczególnych specjalistów (pedagoga, psychologa i logopedy). Rodzice codziennie kontaktują się z wychowawcami i mają możliwość rozmów oraz konsultacji.

Rodzice na początku roku szkolnego są informowani o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie wsparcia rodziców w ramach udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zaleca się zwiększenie działań informacyjnych skierowanych do rodziców nt. możliwości korzystania z wsparcia oferowanego przez szkołę.

Standard organizacji zajęć realizowanych indywidualnie/w małej grupie uczniów i zindywidualizowanej ścieżki kształcenia

Szkoła zapewnia specjalistyczne wsparcie i opiekę, jaka wynika z opinii oraz orzeczeń.

Zalecenia

Zaleca się zapewnić zasoby organizacyjne, osobowe i rzeczowe pozwalające na organizację zajęć realizowanych indywidualnie lub w małej grupie uczniów oraz w ramach zindywidualizowanej ścieżki kształcenia zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu.

Zaleca się także zaplanować zasoby umożliwiające realizację zajęć również w toku komunikacji zdalnej.

Standard w zakresie stosowania alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji oraz wsparcia wizualnego

Z uwagi na charakter placówki Szkoła opracowała rozwiązania w zakresie stosowania alternatywnych i wspomagających metod i form komunikacji (AAC). Wszyscy uczniowie wymagają wsparcia w zakresie stosowania metod komunikacji alternatywnej i wspomagającej, w tym AAC. Wszyscy nauczyciele są przeszkoleni w procedurach stosowania metod komunikacji alternatywnej i AAC i stosują je dostosowując do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe i rzeczowe pozwalające w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby wdrożyć i stosować alternatywne i wspomagające metody i formy komunikacji oraz wsparcia wizualnego.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Informacja o gotowości powinna być powszechnie znana w środowisku lokalnym by ułatwić rodzicom wybór placówki.

Opieka i wychowanie

Standard organizacji działań wychowawczo-profilaktycznych

Standard budowania relacji rówieśniczych

Szkoła posiada program wychowawczo-profilaktyczny, w realizację działań zaangażowani są wszyscy przedstawiciele społeczności szkolnej. Pedagog, psycholog, wychowawca prowadzi zajęcia wychowawczo - profilaktyczne w klasach stosując metody praktycznego działania, aktywizujące uczniów oraz objaśniająco – pogładowe.

Nauczyciele realizują działania nastawione na budowanie współpracy rówieśniczej. Podejmowane są także działania zapobiegające zachowaniom dyskryminacyjnym.

Program wychowawczo - profilaktyczny jest modyfikowany i dostosowany do aktualnych potrzeb uczniów.

W programie wychowawczo - profilaktycznym jest poruszony obszar dotyczący budowania relacji rówieśniczych.

Działania w tym zakresie są podejmowane w oparciu o roczną diagnozę potrzeb i oczekiwań uczniów prowadzoną przez pedagoga i psychologa. Przykłady budowania relacji równieśniczych:

- zajęcia grupowe z pedagogiem i psychologiem (związane z pandemią, profilaktyką pierwszorzędową, bezpieczeństwem, Trening Umiejętności Społecznych, rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem);
- udział w Akcjach np. Sprzątanie Świata; akcji Antynikotynowej – „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”; akcji – „Brzydkie słowa to rzecz zła, mówimy ładnie Ty i ja”;
- włączanie uczniów w życie najbliższego środowiska poprzez udział w konkursach, warsztatach i imprezach środowiskowych (konkurs Palm i Pisanek wielkanocnych);
- konkurs Szopek Bożonarodzeniowych, wieczornica Listopadowa oraz współpraca ze szkołami w Krygu i w Kobylance, LO im. M. Kromera i ZS nr 1 w Gorlicach;
- włączanie uczniów w życie społeczno-kulturalne szkoły (np. organizowanie Ogólnopolskiego Dnia Praw dziecka i Dnia Życzliwości, organizowanie urodzin dzieci i Dnia Czekolady.

Szkoła wypracowała metody reagowania na sytuacje konfliktowe, agresywne i zagrażające bezpieczeństwu uczniów (rozmowa, tłumaczenie, zgłoszenie nauczycielowi itp.)

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe, rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu działania nastawione na budowanie współpracy rówieśniczej - opisane w programie profilaktyczno-wychowawczym szkoły.

Zasoby powinny pozwolić na efektywną realizację zajęć z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, dostosowaniem warunków, form, metod i środków.

Standard organizacji zajęć opiekuńczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych

Szkoła zapewnia uczniom opiekę w dni wolne od zajęć dydaktycznych. W zajęciach opiekuńczo – wychowawczych mogą wziąć udział wszyscy uczniowie, ale tylko w przypadku uzasadnionych potrzeb zgłaszanych przez rodziców.

W trakcie zajęć są wydawane posiłki w stołówce szkolnej. Jest to 5 posiłków dziennie (śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja).

Program realizowany w trakcie zajęć opiekuńczych uwzględnia wiek uczniów, ich indywidualne potrzeby, możliwości oraz zainteresowania.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe, rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie organizacji zajęć opiekuńczych w dni wolne od zajęć dydaktycznych.

Standard zajęć świetlicowych

Szkoła zapewnia wszystkim uczniom zajęcia opiekuńczo – wychowawcze, ale nie realizuje zajęć świetlicowych przez wzgląd na możliwości i potrzeby uczniów. Uczniom autystycznym bardzo trudno było wyjść ze swojej klasy i przemieścić się do świetlicy, gdzie spotykali bsię uczniowie z różnych klas. Aktualnie uczniowie kończąc lekcje pozostają w swoich klasach na zajęciach opiekuńczo-wychowawczych, a zmienia się tylko wychowawca.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe, rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania.

Standard opieki w trakcie przerw

W planie lekcji są 3 dłuższe przerwy obiadowe, których celem jest ograniczenia ilości osób korzystających ze stołówki. Wynika to z wewnętrznych procedur bezpieczeństwa związanych z pandemią (I grupa – obiad 12:00, II grupa – obiad 12:30 oraz III grupa – 13.20).

Przerwy pomiędzy lekcjami uczniowie spędzają pod opieką nauczycieli kończących lekcję w danej grupie.

Nauczyciel decyduje o miejscu, w którym odbywa się przerwa (w zależności od potrzeb i możliwości uczniów) i posiada wiedzę na temat indywidualnych potrzeb psychofizycznych swoich uczniów.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie sprawowania opieki w trakcie przerw.

Standard organizacji zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania

Szkoła prowadzi regularną diagnozę potrzeb i oczekiwań rodziców i uczniów w zakresie zajęć dodatkowych. Obecnie w szkole odbywają się zajęcia dodatkowe w formie kółek zainteresowań – (taneczne, ekologiczne, teatralne, plastyczne, multimedialne i fotograficzne).

Nauczyciele prowadzący zajęcia dodatkowe biorą udział w tworzeniu WOPFU, IPET i w miarę potrzeb uczestniczą w konsultacjach, a w swoim programie zajęć uwzględniają dostosowanie odpowiednich form i metod pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W trakcie zajęć dodatkowych uczniowie mają możliwość dostępu i korzystania np. z pomocy dydaktycznych.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, rzeczowe, osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie organizacji zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania.

Standard pracy stołówki szkolnej, z uwzględnieniem diet specjalistycznych

Szkoła zapewnia dzieciom higieniczne i bezpieczne warunki spożywania posiłków.

Posiłki wydawane w stołówce spełniają ogólne wymagania dot. składu i sposobu przygotowania posiłków dla uczniów, zgodnie z przepisami w tym zakresie.

Zgłaszane specjalne potrzeby w zakresie żywienia (dieta cukrzycowa, bezglutenowa) są respektowane w przygotowywanym jadłospisie tygodniowym. Posiłki przygotowują pracownicy kuchni szkolnej.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, rzeczowe, osobowe pozwalające identyfikować oraz odpowiadać na specjalne potrzeby żywieniowe, wynikające ze stanu zdrowia oraz nietolerancji potwierdzone zaświadczeniem lekarskim.

Zaleca się zabezpieczyć zasoby pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie pracy stołówki szkolnej.

Standard organizacji działań z zakresu profilaktyki zdrowia oraz organizacji gabinetu profilaktyki zdrowotnej

Opieka zdrowotna w szkole jest realizowana przez pielęgniarkę szkolną. Profilaktyczną opiekę zdrowotną i opiekę stomatologiczną zapewniają instytucje z którymi placówka zawarła umowę (Gorlice, Tarnów). Rodzice są poinformowani o takiej formie pomocy.

Wszyscy nauczyciele odbyli obowiązkowe szkolenie udzielania pomocy w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, rzeczowe, osobowe pozwalające zapewnić opiekę profilaktyczną sprawowaną przez pielęgniarkę (higienistkę) oraz profilaktyczne świadczenia stomatologiczne zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu.

Standard organizacji wycieczek i wyjść szkolnych

W szkole zapewnia się realizację programu wyjścia i wycieczki, w sposób uwzględniający indywidualne możliwości i umiejętności wszystkich uczniów.

Ustalony program wycieczki/wyjścia musi zapewniać uczniom ze specjalnymi potrzebami odpowiednie dla nich warunki.

Każdy uczeń ma prawo wziąć udział w wyjściu i wycieczce szkolnej o ile nie ma ku temu przeciwwskazań zdrowotnych. Obowiązkowo w wycieczce bierze udział pielęgniarka szkolna.

Środek transportu wynajęty na wycieczkę, umożliwia przemieszczanie się uczniów z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnościami.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu w zakresie organizacji wycieczek i wyjść szkolnych.

Obszar organizacyjny

Rozwiązania organizacyjne, w tym procedury mają na celu zarówno usprawnienie jak i ustandaryzowanie podejmowanych działań.

Zalecenia w tym obszarze wiążą się ściśle z wymaganiami określonymi także w obszarze edukacyjno-społecznym.

Zwiększanie dostępności w obszarze organizacyjnym wiąże się z wdrożeniem rozwiązań opisanych w Modelu w poszczególnych standardach (np. opracowanie i wdrożenie procedur, powołanie zespołów). Działania powinny być także kompleksowe w odniesieniu do planowanych w ramach grantu inwestycji i zakupów.

Niezbędne jest zapewnienie zasobów osobowych (zwiększenie zatrudnienia, zmiany organizacyjne), w szczególności zwiększenie zaangażowania specjalistów.

Rozwiązania organizacyjne mogą też być pomocne w planowaniu i wdrażaniu kolejnych działań, w tym związanych ze zwiększaniem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do usług i przestrzeni publicznych. Rozwiązania powinny być konsultowane i wdrażane przy wsparciu przedstawicieli środowiska szkolnego.

Obowiązujące w szkole zasady dotyczące zapewnienia dostępności oraz dostosowań do indywidualnych potrzeb powinny być powszechnie znane w środowisku.

Organizacja i procedury

Standard działalności lidera dostępności

W szkole nie został wyznaczony lider dostępności, którego zakres obowiązków pokrywa się z propozycją opisaną w Modelu.

Zalecenia

Zapewnienie dostępności to wielowymiarowy i długotrwały proces, wymagający zastosowania rozwiązań zwiększających skuteczność i efektywność podejmowanych działań, w tym związany z koordynacją podejmowanych inicjatyw. W szkole należy wyznaczyć lidera dostępności. Zakres obowiązków powinien zawierać minimum wymagań określonych w standardzie.

Skuteczność inicjatyw realizowanych na rzecz zapewnienia dostępności, można zwiększyć poprzez współpracę i angażowanie większej liczby osób – np. powołanie zespołu, jako ciała doradczego. Współpraca zespołowa jest wskazana jako pożądane rozwiązanie m.in. przy opracowaniu IPPD oraz wdrażaniu innych standardów.

Osoba wyznaczona na lidera dostępności może wykonywać lub współpracować z koordynatorem dostępności lub inną osobą wyznaczoną do realizacji zadań wynikających z Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (m.in. opracowanie raportu o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w danym podmiocie - Art.

11. czy monitorowanie zgłaszanych potrzeb zgodnie z wymaganiami określonymi m.in. z Art. 30. I kolejnych w rozdziale 4 ustawy).

Standard opracowania i wdrożenia indywidualnego planu poprawy dostępności szkoły

W szkole nie wdrożono Indywidualnego Planu Poprawy Dostępności (IPPD), którego wzór stanowi załącznik nr 9 do Modelu. Szkoła jest w trakcie opracowywania planu.

Zalecenia

Należy w oparciu o zalecenia z przeprowadzonego monitoringu oraz zidentyfikowane potrzeby a także obowiązujące regulacje prawne (w szczególności wynikające z Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami) opracować IPPD.

Zakres dokumentu powinien być zgodny z wymaganiami określonymi w standardzie. Plan należy opracować przed rozpoczęciem nowych działań mających na celu poprawę dostępności usług i przestrzeni szkoły. Wieloletni Plan, podzielony na działania planowane do realizacji w czasie trwania projektu oraz po jego zakończeniu, powinien być systematycznie monitorowany oraz aktualizowany.

Opracowując dokument warto zwrócić uwagę na zakres IPPD, także w kontekście wymogów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (m.in. opracowanie raportu o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w danym podmiocie - Art. 11.).

Przygotowany w ramach opracowania IPPD materiał może być istotnym zasobem pozwalającym rzetelnie opracować Raport, o którym mowa w ww. Ustawie.

Standard współpracy z organem prowadzącym

W szkole nie opracowano ani nie wdrożono zasad współpracy w oparciu o odrębne porozumienie zawarte z organem prowadzącym w zakresie przekazywania środków finansowych szkole z tytułu dodatkowych wag subwencyjnych, wyliczanych na podstawie obowiązującego rozporządzenia. Jeśli chodzi o środki finansowe na realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, to organ prowadzący przekazuje środki finansowe (również dodatkowe) na podstawie uchwał Zarządu powiatu gorlickiego w sprawie wykonania budżetu.

Zalecenia

Szkoła wspólnie z organem bazując na wymaganiach określonych w standardzie opracuje oraz wdroży porozumienie i zasady współpracy, usprawniające zabezpieczenie zasobów niezbędnych do realizacji edukacji z uwzględnieniem potrzeb uczniów aktualnie uczęszczających do szkoły.

W efekcie wprowadzonych działań zawarte zostanie porozumienie z organem prowadzącym, które określa zasady przekazywania środków finansowych szkole. Organ prowadzący będzie dążył do zaspokojenia potrzeb szkoły wynikających z indywidualnych potrzeb uczniów.

Szkoła w kolejnych latach, także po zakończeniu finansowania w ramach grantu, w oparciu o posiadane zasoby powinna dążyć do utrzymania efektywnych rozwiązań, a także dalszego podnoszenia dostępności.

Przeprowadzona na etapie tworzenia IPPD analiza potrzeb i zasobów to działania powiązane z wymaganiami określonym w tym standardzie. Ich rzetelna realizacja może wpłynąć pozytywnie na określenie współpracy między szkołą a organem prowadzącym w celu efektywnego i celowego wydatkowania środków finansowych.

Standard tworzenia/modyfikacji wewnętrznych dokumentów szkolnych (procedur) na potrzeby poprawy dostępności.

Standard zapewniania dostępności w miejscu niedostępnym.

W szkole aktualnie nie funkcjonuje obecnie zespół, którego celem jest poprawa dostępności m.in. poprzez identyfikację mocnych i słabych stron szkoły w zakresie dostępności, a następnie modyfikację funkcjonujących dokumentów oraz rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych.

Niemniej jednak, jeżeli jednak jest potrzeba w tym zakresie, to w Szkole jest grupa osób zajmujących się tym zagadnieniem (dyrektor, wicedyrektor, nauczyciel zajmujący się stroną www, konserwator). Szkoła opracowała również rozwiązania organizacyjne dotyczące zapewnienia dostępności dla osób o specjalnych potrzebach, wynikających z niepełnosprawności. Przykładowo - dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową organizowane są zajęcia na parterze lub zapewniona pomoc podczas pokonania np. schodów.

Rozwiązania te są wdrażane na bieżąco wg potrzeb na podstawie konsultacji dyrektora z wychowawcą w temacie sposoby pomocy uczniom i ich rodzicom. Następnie wychowawca informuje rodziców oraz wszystkich specjalistów pracujących z uczniem o wdrożonych rozwiązaniach. Wprowadzone rozwiązania są monitorowane podczas spotkań zespołów. Ostatnio wprowadzone procedury dotyczące zasad edukacji podczas epidemii wprowadziły zmiany w dotychczasowych rozwiązaniach.

Zalecenia

Zapewnienie dostępności wymaga opracowania rozwiązań organizacyjnych zapewniających dostępność z uwzględnieniem potrzeb osób o specjalnych potrzebach w tym wynikających z niepełnosprawności oraz w odniesieniu do zmieniających się regulacji prawnych (np. procedura czy instrukcja ewakuacji, rozwiązania zapewniające wsparcie uczniom – zgodnie ze standardami opisanymi w Modelu).

Zaleca się powołanie zespołu, monitorowanie potrzeb w zakresie zapewnienia dostępności dla wszystkich przedstawicieli społeczności szkolnej oraz wdrażanie niezbędnych rozwiązań, w tym także organizacyjnych.

W oparciu o zidentyfikowane bariery oraz potrzeby w zakresie poprawy dostępności jak i uwzględniając plan i harmonogram poprawy dostępności zaleca się opracować rozwiązania poprawiające dostępność w sposób organizacyjny. Wprowadzenie rozwiązań powinno być naturalną konsekwencją zidentyfikowanych podczas audytu i opracowania IPPD barier, potrzeb oraz oczekiwań.

Zaleca się by rozwiązania były koordynowane przez lidera dostępności oraz wypracowane i konsultowane co najmniej z zespołem powołanym do opracowania IPPD oraz zespołem powołanym do tworzenia/modyfikacji wewnętrznych dokumentów szkolnych (procedur) na potrzeby poprawy dostępności.

Działania pracowników szkoły w zakresie realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów

Standard działania wszystkich nauczycieli

Standard zatrudniania specjalistów

Standard działania pomocy nauczyciela

Standard zatrudniania personelu medycznego w szkole

Z zebranych od dyrekcji oraz kadry informacji wynika, że nauczyciele i specjaliści wspólnie odpowiadają za realizację celów i współpracują w ramach prowadzonych działań, realizując podstawę programową kształcenia ogólnego. Ponadto w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej zapewnione jest wsparcie w bieżącej pracy ucznia oraz realizowane są cele wskazane w m.in. w IPET.

Nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej oraz specjaliści uczestniczą w opracowaniu i ewaluacji WOPFU, IPET, IPU oraz realizują opisane w nich cele. Jeśli chodzi o WOPFU to co najmniej 2 razy w roku zespół składający się z: wychowawcy, nauczycieli przedmiotowi oraz nauczycieli specjalistów zbiera się w celu oceny postępów ucznia i dalszego kierunku rozwoju ucznia oraz doboru metod i form pracy.

W szkole zatrudnieni są następujący specjaliści: psycholog, oligofrenopedagodzy, pedagog, logopeda oraz pomoc nauczyciela.

Szkoła zatrudnia pielęgniarkę środowiska nauczania w celu zapewnienia opieki medycznej i profilaktyki zdrowotnej. Opieka medyczna sprawowana w szkole dostosowywana jest do indywidualnych potrzeb ucznia. Szkoła podpisała także stosowne umowy z przychodnią stomatologiczną.

Zalecenia

Planując działania należy zapewnić zasoby (m.in. osobowe, rzeczowe,) pozwalające organizować pracę w szkole w sposób określony w wymaganiach zapisanych w standardach.

Zasoby organu prowadzącego i szkoły powinny umożliwić nauczycielom i specjalistom na planowanie, realizowanie i ewaluowanie działań z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, m.in. poprzez stosowanie zasad projektowania uniwersalnego w edukacji.

Analizując potrzebę zwiększania etatów specjalistów zatrudnionych w szkole organ prowadzący oraz dyrekcja powinni wziąć pod uwagę realizację i organizację placówki zgodnie z wymaganiami określonymi w Modelu. Zwiększenie zaangażowania i obowiązków kadry związane z identyfikacją potrzeb, stosowanie uniwersalnego projektowania, indywidualizacja czy współpraca z rodzicami, powinny być przesłankami do zwiększenia etatów specjalistów w szkole.

Organ prowadzący powinien tak planować budżet by dysponować środkami, które pozwolą na realizację indywidualnych potrzeb edukacyjnych.

Osiągnięcie określonych w standardach wymagań wynika także z realizacji założeń ujętych m.in. w standardzie rozpoznawania oraz przydzielania wsparcia wynikającego z indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego oraz w rekomendacjach opisanych w obszarze edukacyjno-społecznym.

Standard przydzielania wsparcia wynikającego z indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego

Szkoła posiada opracowaną procedurę przydzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym wsparcia wynikającego z IPET. W tym celu powołuje Zespół opracowujący IPET oraz WOPFU. W skład Zespołu wchodzi specjaliści pracujących z uczniem: logopeda, pedagog, psycholog, nauczyciel wychowania fizycznego, wychowawca – oligofrenopedagog.

Spotkania Zespołu odbywają się najczęściej 3 razy w roku. W Szkole przyjęto, że odbywają się one we wrześniu, styczniu i w czerwcu. Zespół opracowujący IPET co najmniej 3 razy w roku szkolnym (lub w razie potrzeby) dokonuje modyfikacji IPET. Wiele zależy od możliwości i potrzeb uczniów. Jeżeli rozwój ucznia ulega zmianie (nagły regres lub szybszy niż zakładano rozwój) koordynator (wychowawca) zwołuje Zespół i modyfikuje IPET.

W Szkole prowadzona jest również ewaluacja IPET. Ewaluacji poddawane są wszystkie działania prowadzone z uczniem oraz cele edukacyjne i terapeutyczne. Bierze w niej udział koordynator i wszyscy członkowie Zespołu pracujący z uczniem, a także rodzice/prawni opiekunowie.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby osobowe (zwiększenie zaangażowanie specjalistów: np. logopeda, pedagog specjalny) oraz rzeczowe (sprzęt, pomoce, narzędzia diagnostyczne, środki nietrwałe) pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu.

Zasoby powinny zwiększać efektywność i skuteczność działań służących identyfikacji potrzeb, m.in. zapewniając narzędzia, pomoce oraz adekwatną do potrzeb liczbę godzin przeznaczoną na diagnozę, obserwację oraz zaplanowanie rozwiązań wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb uczniów.

Standard współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi

Szkoła współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi i ustaliła zasady tej współpracy. Rodzice/prawni opiekunowie wyrażają zgodę na oddziaływania edukacyjno – terapeutyczne, rewalidacyjne, związane z ich dzieckiem uczestnicząc w WOPFU oraz akceptują założenia w IPET podpisując go.

Rodzice/opiekunowie prawni uczestniczą w rozpoznawaniu potrzeb swoich dzieci podczas spotkań w sprawie WOPFU.

Szkoła monitoruje systematycznie potrzeb rodziców z niepełnosprawnościami poprzez rozmowy z nimi na zebraniach, spotkaniach bezpośrednich, zespołach do spraw WOPFU i IPET i rozmowach telefonicznych.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, osobowe, rzeczowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w Modelu.

Jednym z zadań lidera dostępności powinno być utrzymywanie kontaktu z rodzicami, informowanie o rozwiązaniach i możliwościach jakie są dostępne w szkole. Konsultowanie, monitorowanie potrzeb oraz pomysłów, a także zasobów zgłaszanych przez rodziców w celu poprawy efektywności i skuteczności działań podejmowanych w szkole.

Kwalifikacje i kompetencje

Standard podnoszenia świadomości kadry w zakresie dostępności i edukacji dla wszystkich

Standard identyfikacji i analizy potrzeb szkoleniowych w obszarze związanym ze zwiększaniem dostępności

Standard podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry

Podnoszenie świadomości w zakresie dostępności (dostosowywania przestrzeni i usług edukacyjnych do indywidualnych potrzeb) i edukacji dla wszystkich w szkole odbywa się m.in. spotkania na terenie Szkoły. Okazją do spotkań w tej tematyce są posiedzenia Rad Pedagogicznych. Do tej pory poruszano na nich następujące zagadnienia: Narzędziownia skutecznego nauczyciela czyli inspirujące pomysły i stymulowanie do rozwoju, kamishibai, rewalidacja a pomoc psychologiczno – pedagogiczna, bezpieczeństwo w placówce – próbną ewakuacją, odpowiedzialność dyrektora, nauczycieli i pracowników za bezpieczeństwo uczniów i wychowanków, rozwijanie kompetencji kluczowych.

Szkoła nie posiada osobnego narzędzia (np. kwestionariusza ankiety) do analizy potrzeb szkoleniowych kadry w zakresie związanym z dostępnością i zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi (w tym specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie projektowania uniwersalnego). Natomiast potrzeby szkoleniowe wysuwane są na podstawie analizy wniosków z ewaluacji wewnętrznych i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz indywidualnych zapotrzebowań szkoleniowych nauczycieli i wychowawców.

Szkoła analizuje również potrzeby w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli poprzez analizę wyników ewaluacji wewnętrznej, analizę wyników nadzoru pedagogicznego oraz analizę zapotrzebowania w zakresie podnoszenia kompetencji, które nauczyciele zgłaszają w formie pisemnej podczas Rady Pedagogicznej.

Pracownicy mają możliwość uzyskać dofinansowanie w celu podniesienia kwalifikacji. Nauczyciele systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe przez udział w studiach, kursach i warsztatach doskonalących. W bieżącym roku szkolnym dofinansowano studia podyplomowe dla 1 osoby (wczesne wspomaganie) oraz warsztaty i kursy on-line dla 13 osób. Dodatkowo, w ramach kształtowania wybranych kompetencji nauczyciele samodzielnie dzielą się swoją wiedzą prowadząc szkoleniowe Rady Pedagogiczne.

Zalecenia

Podnoszenie jakości nauczania m.in. poprzez stosowanie uniwersalnych instrumentów wsparcia oraz uwzględnianie indywidualnych potrzeb w procesie kształcenia to proces długotrwały i wymagający zaangażowania wszystkich pracowników oraz otoczenia szkoły.

Podstawą zaangażowania poza wiedzą i doświadczeniem jest świadomość co do potrzeby wprowadzanych i planowanych zmian mających na celu zwiększenie dostępności usług świadczonych w szkole oraz wdrażanie zasad edukacji dla wszystkich.

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, finansowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także te rekomendowane w standardach.

Szkoła ma stwarzać możliwości systematycznego podnoszenie kompetencji i kwalifikacji przez kadre w zakresie zwiększania dostępności i pracy z uczniami z różnorodnymi potrzebami (m.in. stosowania racjonalnych usprawnień, uniwersalnego projektowania, zwiększania dostępności w edukacji). Oferta powinna być dostosowana do już posiadanych kompetencji oraz wynikać z zdiagnozowanych potrzeb.

Zaleca się by lider dostępności był odpowiedzialny za zaplanowanie i realizację spotkań zwiększających świadomość, a tematy uwzględniały zidentyfikowane np. na etapie opracowanie IPPD potrzeby kadry oraz występujące bariery. Zaleca się organizację spotkań z przedstawicielami innych szkół działających na terenie gminy w celu wymiany doświadczeń i prowadzenia dyskusji na temat kierunku zmian możliwych do realizacji w społeczności lokalnej.

Dostępność cyfrowa i informacyjna

Standard dostępności cyfrowej i informacyjnej

Strona internetowa szkoły aktualnie zapewnia częściową dostępność cyfrową na poziomie określonym w Ustawie z dn. 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Art. 2, ust. 3).

Szkoła nie korzysta z dziennika elektronicznego.

W szkole nie wprowadzono dotychczas procedur gwarantujących przygotowanie i udostępnienie najważniejszych dokumentów (statut, procedury, zarządzenia) w języku prostym. Należy natomiast dodać, że informacje i materiały są dostępne w druku powiększonym lub w wersji elektronicznej (brakuje z kolei materiałów w alfabecie Braille'a).

Zalecenia

Szkoła powinna rozpocząć zwiększanie dostępności cyfrowej stron internetowych od zlecenia przeprowadzenia audytu oraz poprawy dostępności publikowanych na niej treści. Zlecenie opracowania nowej strony także powinno zawierać usługę audytu w zakresie weryfikacji spełniania wymagań określonych w Ustawie.

Niezbędnym elementem jest także podniesienie wiedzy i umiejętności kadry, w zakresie wymogów i sposobów zapewnienia dostępności cyfrowej i informacyjnej.

Zaleca się, aby szkoła w porozumieniu z organem prowadzącym przygotowywała specyfikacje dokonywanych na jej potrzeby zamówień z uwzględnieniem standardów dostępności cyfrowej i informacyjnej. Działania powinny być konsultowane z koordynatorem dostępności powołanym w Gminie.

Zaleca się także zabezpieczenie zasobów pozwalających na dostosowanie treści oraz dokumentów zgodnie w wymaganiami określonymi w standardzie.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

RARR
RZESZÓWSKA AGENCJA
ROZWOJU REGIONALNEGO

 **biuro
dostępności**

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

 smi

Dowóz dzieci do szkół

Standard monitorowania potrzeb i informowania o dowozach

Standard organizacji dowozu

Standard w zakresie środków technicznych i wyposażenia pojazdów

Standard opieki w trakcie dowozów

Z informacji uzyskanych na podstawie wywiadu z opiekunami dowozu dziecka i przewoźnikami wynika, że 15 uczniów jest dowożonych do Ośrodka przez rodziców (jest on refundowany przez Oświatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny gminy Gorlice, gminy i miasta Biecz oraz gminy Lipinki). 8 uczniów jest dowożonych do Ośrodka przez gminę lub miasto z opiekunem.

W przypadku dowozu rodziców zawierają oni bezpośrednio z Gminą umowę o dowozie dziecka do szkoły. Zadaniem dyrektora Szkoły jest w tej sytuacji potwierdzenie każdego miesiąca ilości przywozów i odwozów danego dziecka przewoźnikowi lub rodzicowi.

Zalecenia

Zaleca się zabezpieczyć zasoby organizacyjne, finansowe, rzeczowe oraz osobowe pozwalające utrzymać realizowane działania oraz podejmować także wymagania określone na poziomie podstawowym w standardach odnoszących do zapewnienia dowozu.

Zapewnienie dowozu powinno być dostosowane do możliwości oraz potrzeb zidentyfikowanych przez gminę.

Zaleca się opracować regulamin, wdrożyć procedury i formularze uwzględniając rekomendacje określone w Modelu.

Zaleca się uwzględnić określone w Modelu wymagania podczas wyboru firmy świadczącej usługi transportowe.

Należy także zadbać o właściwą opiekę podczas transportu, jeden opiekun powinien przypadać na maksymalnie dziesięciu uczniów, jeżeli z przejazdu korzysta więcej niż troje dzieci z orzeczeniem. Należy także planować szkolenia m.in. podnoszące wiedzę na temat niepełnosprawności i specjalnych potrzeb dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka, czy też w zakresie udzielania pierwszej pomocy.